

پایان نامه آقای حسینعلی رسولی

عنوان : بررسی گویش مراغی در روستای موشقین

به راهنمایی : دکتر یحیی مدرسی

پایان نامه برای دریافت کارشناسی ارشد فرهنگ و زبانهای باستانی

دانشگاه تهران ، ۱۳۶۹ ، ۹۰ صفحه . کتابنامه ، پرسشنامه ، نقشه ، جدول.

چکیده:

موضوع رساله حاضر ، بررسی یکی از گویشهای رایج در منطقه رودبار الموت موسوم به مراغی است که زبان قومی به همین نام می باشد. شاید بتوان این گویش را در گروه زبانهای تاتی طبقه بندی کرد. مراغیان ، گویش خود را مراغی و سایر گویشها را تاتی می خوانند. این بررسی در دو بخش نظری و عملی انجام گرفته است. در بخش عملی با استفاده از پرسشنامه و از طریق سفرهای متعدد به منطقه ، واجشناسی ، صرف و نحو این گویش مورد بررسی قرار گرفت. تحلیل آوایی این گویش نشان داد که در آن ۲۳ صامت ، ۸ مصوت ساده و ۵ مصوت مرکب وجود دارد. مصوتها /ö/ و /ü/ افزون بر مصوتهای فارسی معیار در آن دیده شده است. /ow/ ، /oy/ ، /ay/ ، /āy/ و /ey/ از مصوتهای مرکب این گویش به شمار می روند. در بررسی صرفی این گویش نتایج زیر به دست آمد: اسامی معرفه همراه با صفت اشاره به نزدیک و دور تعریف می شوند و برای اسامی ، معمولاً حرف /ü/ به معنی یک می باشد. برای جمع بستن اسامی مفرد ، دو قاعده وجود دارد. در قاعده ظاهراً قدیمی تر ، نشانه جمع ، پسوند /i/ است که به انتهای اسامی اضافه می شود. این قاعده کاربرد کمی دارد. در قاعده دوم که کاربرد بیشتری دارد ، نشانه اصلی جمع ، پسوند /on/ است که در مورد اسامی مختوم به /s/ ، /g/ ، /on/ و /ān/ بدون تغییر و با سایر اسامی صورتهای متفاوتی پیدا می کند. صفت و موصوف در این گویش بر خلاف فارسی معیار است و متناسب با شکل صفت و موصوف برای همگونی یا ناهمگونی ، مصوتی حذف یا ترکیبی از صامتها و مصوتها اضافه می گردد که دارای تنوع بسیاری است. ترتیب مضاف و مضاف الیه نیز در این گویش بر خلاف فارسی معیار است و در مقام کسره بین دو اسم مصوتی ظاهر که متناسب با وضعیت واجی دو اسم ، متغیر است. در این گویش تعداد حروف اضافه اندک است. در بسیاری از موارد ، حرف اضافه ای وجود ندارد و تنها نحوه کاربرد ضمائر و افعال راهگشای دستیابی به معنی هستند. از ویژگیهای این گویش وجود آشفتگی در کاربرد شناسه هاست که در بدترین حالت مثل صرف فعل گفتن در زمان گذشته چهار صورت صرفی یکی می شوند که تشخیص و تفکیک هر مورد بدون وجود زمینه قبلی گفتار یا ضمیر فاعلی مربوطه غیرممکن است. علامت زمان آینده

مصوت /b/ است که به صورت پیشوندهای be- و bo- در ساخت ماده فعلی زمان آینده به کار می رود. برای ساخت ماده فعل در زمان حال از صامت /m/ استفاده می شود که در ترکیب به صورت پیشوندهای me ، mo و mā درمی آید. در صرف زمان گذشته ، ماده فعل از ساده ترین گونه ریشه ساخته می شود. در گویش مراغی ساخت مجهول جمله خبری برای افعال متعدی به صورت زیر است: قید زمان + فاعل یا ضمیر مفعولی + مفعول + فعل متعدی + قید مکان. در گویش مراغی ، افعال متعدی در زمان آینده معمولاً به صورت فعل مرکب به کار برده می شود. در بررسی نحوی این گویش ، انواع جمله بررسی شده است. در بخش پایانی رساله نیز فهرستی الفبایی از واژه های این گویش به دست داده شده است.

منبع: کتاب چکیده پایان نامه های حوزه زبان و زبان شناسی- دوره های تحصیلات تکمیلی دانشگاههای دولتی و آزاد ۱۳۳۳-۱۳۸۵- گردآوری و تدوین: محمدمبین ناصح- انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی، چاپ اول ۱۳۸۶- صفحه ۶۰۴ - ۶۰۵.